

IV.

Studenti leží jeden na druhém v kompaktní hromadě. Tohle už tu bylo.

Norman: „Dobrou!“

Frederik: „Dobrou noc!“

Lawrence: „Dobrou s kobrou!“

Rosemary: „Dobrou.“

Vpadne Johann. S jeho prvními slovy na něj studenti nenávistně pohlédnou.

Johann (*rychle, rozčileně*): „To zrovna! Tohle už všichni viděli! Teď chtějí vidět důležité věci! Allons! Tam tomu ošklivému se zdá sen, jedem...“

Johann se vzdaluje. Studenti jdou dřímat, myslí si u toho svoje.

Frederik (*ze snu, šťastně a rozněžněle, tupě se usmívá*): „Louka... Poníci... Doktorát...“

Budoucí generace (*hlas ze záhrobí*): „Fré-dé-ri-ků...“

Frederik (*nepřesvědčivě, úsměv mu z tváře mizí*): „Louka, poníci, doktorát.“

Budoucí generace (*znova*): „Fré-dé-ri-ků...“

Frederik (*rozčileně*): „Já oči neotevřu! Louka, poníci, doktorát!“

Vstupují Budoucí generace. Postaví se za hromadu studentů.

Budoucí generace (*laškovně, mluví ke své oblíbené hračce*): „Nech těch hloupostí, Frederiku. Nenecháme se ignorovat.“

Frederik se přetočí na břicho a dá si ruce před oči, aby nic neviděl.

Frederik (*tesknoskuhravě*): „To bude zase něco strašného...“

Budoucí generace (*imperativně, jejich tón nepřipouští odmítnutí*): „Podívej se na nás!“

Frederik (*ohlédne se, pak se vrátí zpátky pohledem k divákům, rezignovaně*): „Mrtvá holčička. Ty jsou nejhorší...“

Budoucí generace (*opovržlivě*): „My nejsme mrtvé, hlupáku.“ *pokračuje obligátním smyslným tónem, obchází hromadu zleva* „Naopak – my ještě nedostaly šanci žít.“ *dokončí ledově* „My jsme budoucí generace.“

Frederik (*zoufale, podívá se na ně*): „Co mi chcete? Co je mi po vás?“

Budoucí generace (*výhrůžně*): „No právě.“

Frederik (*plazí se dopředu, s koncem repliky se stočí do klubička a schová hlavu*): „Cože? Já vám nerozumím! Jděte pryč!“

Budoucí generace (*následují jej, stoupnou si vlevo od něj a mluví si jako když pro sebe, hrají si s panenkou*): „Nerozumíš, protože jsi předek. A všichni předkové jsou ignoranti. Nezajímáte se o nás, ubližujete nám, kvůli vám je nás čím dál míň a míň.“

Frederik (*ale ne, on na to někdo přišel! S panikou se podívá do diváků, prudce vstane, překotně vysvětluje Generacím*): „Já za nic nemůžu! Já to nebyl! To samo!“

Budoucí generace (*ledově se na něj podívají a vyráží pár kroků k němu, Freddy couvá, nevraživě*): „A ti z nás, co zůstanou, musejí živořit! Nic jste nám nenechali, všechno jste si vzali pro sebe. Trpíme za vás a vám je to jedno!“

Frederik (*skučí*): „Ne! Já nechtěl! Byla to nehoda!“

Budoucí generace (*nakloní se k němu a ledově zašeptají*): „Už toho máme dost.“ *Otočí se vrátí se zpět doprostřed.*

Frederik (*vyrazí za nimi, padne na kolena, pláče*): „Co po mně chcete?“

Budoucí generace (*ohlédnou se, ale neatáčí*): „Satisfakci.“

Frederik (*hrůzou se mu oči rozšíří přesně o jeden a půl centimetru*): „Satisfakci?“

Budoucí generace (*otočí se, temně*): „Krev.“

Frederik (*nejistě*): „A-ale... Když umřeme my... Nebudete vy...“

Budoucí generace (*hrůzyplně se usmějí, pomalu jej obejdou a hrají si přitom s jeho vlasy*): „Snad. Jenže vy jste překročili hranici... kdy nám na tom už nezáleží.“ *zašeptá mu do ucha* „Zamysli se nad tím.“

Frederik (*vykřikne a leze po čtyřech zpět do „postele“*): „Ne! Neubližujte mi!“

Budoucí generace (*vysmívají se mu z místa*): „Hlupáku! Proč bychom ti ubližovaly? Ty jsi nástroj naší pomsty!“

Frederik (*už je připraven k ulehnutí*): „J-já?“

Budoucí generace (*rychle si k němu přejdou, výsměšně*): „T-ty. Vezmeš pro nás alespoň jeden život.“ *zálibně se podívají na snící Rose, vztahují po ní ruku* „Zabiješ jednoho z předků. Jednoho ze svých přátel...“

Frederik (*sebere poslední kousek vzdoru*): „To neudělám!“

Budoucí generace (*pohlédnou z Rose na něj*): „Uděláš...“ *vydají se na cestu z jeviště pryč vlevo* „Nebo si příště přijdeme...“ *zastaví se a jen napůl se ohlédnou naposledy přes rameno* „pro tebe.“ *Budoucí generace rychle prchnou pryč s nevinným dětským smíchem.*

Frederik (*zaboří se hluboko do kompaktní hromady, jako když „pod přikrývkou“*): „Ale proč já? Proč jste vybrali mě?“

Budoucí generace (*už mimo scénu, osudově*): „Ty víš proč.“

Frederik (*pořád s hlavou zabořenou v rukách*): „Ne! Já to nebyl! Já za to nemohl! Byla to nehoda! Ááááargh!“ *s křikem procitne*

Lawrence (*bez zájmu, ani nehne brvou*): „Proč ječíš, Freddy?“

Frederik: „To... to nic. Noční můra. Nic víc. Nic víc.“ *pohlédne do diváků.*

Štronzo. Na scénu vejde Dívka s kartónem a cedulí „čtvrtek“, ale hned za ní rázně napochoduje Johann, ceduli jí vezme a vyháání ji z jeviště.

Johann (*peskuje Dívku, pohlavkuje jí kartónem*): „Oni vědí, že je čtvrtek, nejsou blbí!“

Johann s Dívkou mizí. Studenti vstávají, protahují, zívají, připravují se na nový den. Zahráno jak prve

Lawrence: „To byla teda noc. S váma někam jet...“

Frederik: „Bože díky, už je ráno. Já jsem to vážně viděl! Bylo to tady! Fakt, Rose!“

Rosemary: „Furt bude mlít tím pantem...“

Frederik: „Ty mi věříš, že jo, Normane?“

Norman: „Dej ze mě ty pracky pryč, chudáku!“

Norman jde k zavazadlům a s velmi nepřátelským výrazem něco hledá ve svém kufru. Mrmle si pod vousy, ti za ním pantomimicky, velmi pomalu přehrávají už jednou zahráný rozhovor.

Norman (*dutým, monotónním hlasem, přehrabuje se v kufru*): „Nebude na mě sahat. Nic pro mě neznamená. Nepotřebuji ho. Nepotřebuji přátele. Nepotřebuji lásku. Nepotřebuji nikoho.“ *vytáhne injekci, přejde si víc dopředu před stůl, vyhrnuje si přítom rukáv, stríkně si injekci do žíly. Bolestně sebou zaškube, jde do kolen. Cedí s bolestí mezi zuby.* „Potřebuju. Zoón politikón. Sám... Nepřežiju... Ngghhhn! Áách!“ *náhle se mu deliricky rozjasní tvář, vrhne do publika stupidní úsměv narkomana, vstává, hrdličkuje k anonymní slečně v publiku* „Slečno, vy máte tak krásné oči. Ngghhhn!“ *Zkroučí se bolestí, tvář zastře vztek:* „Tak na mě nečum, nebo ti je vypíchnu! Aargh!“ *Náhle se vzepne, chytne se za spánky, překotně brebentí* „Sociale animal et in commune genitus mundum!“ *Bolest povolí, Norman se nadechne čerstvého vzduchu, usměje se, náhle je krásně na světě. Vrací se ke společníkům.*

Lawrence: „Oukej, oukej, tak dobře, tak se mi to jen zdálo. Jako Freddymu...“

Frederik: „Mně se to nezdálo!“

Norman: „Tak už na sebe přestaňte křičet, šetřete síly na studium. Asi bychom měli upozornit pana Huga, že jsme na nohou... Pane Hugo?“

Frederik: „Nevolej ho! Nebo přijde!“

Norman: „A to já zrovna chci! Aspoň ho poznáme! HUUUGOOO!“

Lawrence: „Proč? Zbytečně by se nám pletl pod nohy, až budeme... co budeme?“

Rosemary: „Učit se budeme! Vyhlášuji konec prokrastinace!“

Frederik a Norman a Lawrence: „Audeamus!“

Všichni se jdou učit, Norman chvíli mešká, pak jde ke svému kufru a vytáhne papír a písátko. Popojde si stranou.

Frederik: „Ty se k nám nepřipojíš, Normane?“

Norman: „Ale ano, hned. Jen ještě napíšu dopis mamince. Aby věděla, že její synáček v pořádku dorazil.“

Norman si popojde dopředu, chodí sem a tam a čmárá si dopis. Za ním se odehrává to, co již bylo odehráno, pantomimicky. Studenti za ním pantomimicky studují.

Norman (jako v první třídě): „Nejdražší maminko. Tak jsme dorazili. Cesta byla příjemná. Je tady moc pěkně, strava slušná, milý pan domácí. Počasí ujde. Užíváme si tu spoustu legrace! Vykřičník. Není tu s námi moc lidí, což je škoda, protože víš, jak rád poznávám někoho nového. To ale nevádí, protože tady mám své kamarády!“ *ohlédne se na trojici u stolu, ta se na sebe podívá a vymění si pár pantomimických replik.* „Dobře víš, jak je mám rád. Jediné, co mě trochu trápí, je to, že mi došel můj oxytocin. O-xy-to-cin. Dneska ráno jsem dobral ten, který jsi mi dala k Vánocům. Přál bych si, aby lékaři konečně našli způsob, jak vyléčit mou vrozenou insuficienci a já se mohl na všechny až do konce života jen usmívat. Ale to nevádí. Dokud na to nepřijdou, budu si oxytocin opatřovat sám.“ *načež vytáhne obří injekci, významně ji potězká a zase schová.* „Až se vrátím, budu zase ten milý a přátelský Norman, jakého si pamatuješ. Podepsáno tvoje sluníčko. Pé es, mám tě moc rád. Mrzí mě, že jsem ti to už nestihnul říct.“ *zářivě se usměje do publika, zatímco trhá dopis na malé kousíčky a rozhodí je po prostoru pryč z jeviště. Pak znovu vytáhne injekci a vesele zavolá do zákulisí.* „Pane Hugo! Je tu zima!“ *a odejde pryč.*

Lawrence čapne meč a vystartuje na Rose jak prve. Frederik se zvedne, rychle obejde stůl, vezme mečík, ani se přitom nezpomalí, mizí ze scény. Na to hned Lawrence vyrazí doprostřed scény, silně rázuje, následovaný Rose. Prudce se otočí, tyčí se nad Rosemary, ta mu vzdorovitě hledí do očí.

Lawrence (nenávistně štěká): „Říkáš zvíře?“

Rosemary: „Zvíře.“

Lawrence (ponuře): „Tak dobře.“

Banán, Rosemary, Norman. Klasika.

Norman: „Kampak jdeš?“

Lawrence: „JDU ŽRÁT ZELÍ, PROTOŽE JSEM VEGANSKÉ ZVÍŘE!“

Lawrence si sestoupí na stupínek, zuřivě loupe svůj banán a jde se vztekat doprostřed scény. Za ním se jde Rosemary s Normanem posadit, v jednu chvíli, libovolně ve kterou, se k nim potichu připojí Frederik.

Lawrence: „Ti mě dokáží vytočit! Jak mohou být takoví ignoranti? Ne, oni to dobře chápou, oni vědí, že za každým kuřecím stehnem je život plný“ *kousne do banánu* „strádání a utrpení, ukončený cynickou popravou!“ *křičí pánu Bohu do oken, s pusou plnou banánu* „A je jim to dočista jedno!“ *polkne, jde víc vlevo, brumle si do banánu.* „Morální šovinisti! Pokrytci! Všechno utrpení je stejně špatné, ale to naše je špatnější! Protože my jsme člověk!“ *žere svůj banán jak kdyby na tom visel osud světa, jde zase doprava* „Jsme osvícení, pojďme diskutovat! Násobit utrpení ve světě je špatné, áno? Jasný.“ *zastaví se vprostřed, bodne prstem do diváků* „A co říkáte vy, zvířata? Nic? Tak vás sežereme. Non sequitur! Já bych je!“ *náhle klidným hlasem, ale s o to větším vztekem, otáčí v rukou slupku* „Oni se totiž nemohou bránit, v tom je to celé. Nikdo je před lidmi nechrání.“ *zase se mu tvář křiví vztekem, drtí slupku v pěsti, čím dál rozčileněji* „Ale pár dnů v kombinátu a každý člověk by pochopil, kde končí hranice utrpení. Třeba ten bastard, co mi včera cpal šunku málem až do krku, já bych ho...!“ *místo očekávaného výbuchu vzteku zahodí slupku kamsi doprava, odmlčí se, tváří se nejistě, jako kdyby bojoval s nepříjemnou myšlenkou. Kouká do země a říká klidně:* „Jsem naštvaný. Jsem vážně naštvaný.“ *pohlédne na nebe.* „To bude tím úplňkem. Potřebuju...“ *Náhle sebou Lawrence zvířecky trhne* „Už se to blíží...“ *a rychle odběhne ze scény.*

Frederik: „To mi připomíná, jak jsem loňské léto...“

Rosemary: „Nikoho nezajímá, co jsi dělal loňské léto! Jdu se učit jinam!“

Lawrence: „Kampak s tím Kantem? Pomodlit se?“

Rosemary: „...blbej, já se nemodlím!“

Sotva Lawrence usedne k ostatním, Rosemary se opatrně ohlédne, pak vpředu vprostřed jeviště uklekne nad otevřenou knihou a s rukama složenýma v písmeno „K“ se počne modlit. Zbývající trojice za ní pantomimicky prokrastinuje.

Rosemary (rozšířené zornice, vzhlíží k nebesům, vyzývá temné síly): „Ve svém domě v královeckém chrámu, ty, mrtvý, čekáš snící. Tak je psáno a tak je a priori. Dotkl ses mých snů a zjevil jsi mi, co má být, aby se maxima mého jednání stala tvým obecným zákonem. Ve tvých rukách skončí svět konsekvencialistů a vrátí se ti, jež byli první! Myšlenky bez obsahu jsou prázdné, smysly bez pojmů slepé a i smrt může umřít!“ *vytahuje svůj kris a obřadně jej pozdvihne nad hlavu, zvyšuje hlas, až nakonec křičí* „Dnes v noci jsou hvězdy správně a bude

prolita krev. Pak ty procitneš a zahalíš svět do nové temnoty! Pak všichni vzpomenou, co ty jsi zač a jak krutý dovedeš být! Iä Kant'hulhu fhtagn!“

Rosemary sebere svých pět švestek a utíká ze scény, aby se za okamžik vrátila. Chvilí ticho.

Norman: „A nebo bychom se mohli projít.“

Lawrence: „To by šlo.“

Frederik: „Tak jdeme.“

Zvedají se, hotoví se k odchodu.

Lawrence: „Vezmeme s sebou tu můru, ne? Kde jenom je? Hej, Rose, už ses vyvztekala?“

Přibíhá Rosemary i se svým Kantem, toho odkládá někam, kde ho na konci hry bezpečně najde.

Rosemary (v afektu, udýchaná): „Co je? Já jsem si tam vzadu jen něco... připravovala...“

Frederik: „Jdeme se projít, Rose!“

Rosemary: „A co učení?“

Norman: „Učit se budeme potom!“ *s Lawrenceem a Frederikem* „Audeamus!“

Norman (s rukou na klíce, svoji repliku pronáší s výrazem maniaka, s úsměvem Jacka Torrence vrhnutého do diváků): „Teda, musím vám uznat, zatím je to perfektní výlet. Nedovedu si představit, že by se vůbec něco mohlo pokazit!“

Po jeho slovech všichni tři zbývající studenti sklopí zraky, pískají si, přehrávají svou masku nevinných. Tato scénérie chvíli vydrží, načež se ozve Hugoův smích a Hugo opakuje ještě jednou svou labutí píseň, tentokrát podstatně rychleji, paroduje svou předchozí smrt.

Norman (nejistě): „Pane Hugo... Je vám dobře?“

Lawrence z Huga vytáhne mečik. Podívá se prvně na Normana, pak z druhé strany na Frederika. Frederik se konečně rozhodne omlít. V tu ránu zbývající trojice studentů zaujme dramatické pozice a setrvá bez hnutí, zatímco Frederik blouzní.

Budoucí generace (ze zákulisí): „Fré-dé-ri-ků“

Frederik (leží, bez hnutí): „Ale ne, už zase.“

Budoucí generace (vstoupí na scénu, bez panenky, pokušivě): „Vstaň, Frederiku.“

Frederik (vstane do kleku): „Běžte pryč!“

Budoucí generace (*obchází s replikou štronzující postavy, každou přitom pohladí po zádech, prolézá se mezi nimi jak mezi figurínami*): „Co si myslíš, že děláš, Frederiku? Řekly jsme ti jasně, že chceme krev.“

Frederik (*afektovaně se na ně oboří, ukazuje na Hugovu mršinu*): „Tak si vezte jeho! Z toho teče krev...“ *uvědomí si, že mu pohled na krev nedělá dobře, točí se mu hlava*
„Panebože... kdybych nebyl v mdlobách... tak omdlím.“

Budoucí generace (*přejdou za něj, položí mu ruce na ramena, nakloní se k němu, téměř něžně*): „Řekly jsme ti jasně, že chceme krev... jednoho z tvých přátel. Tenhle pro nás nic neznamená. Ostatně tvá účast na jeho smrti je sporná.“

Frederik (*úpl*): „Ale proč? Proč jejich? Vždyť vám nic neudělali!“

Budoucí generace (*rozhorleně*): „Že ne?“ *přejde si k Lawrencovi, pokračuje mírně, koketně*. „Tvůj spolužák Lawrence jednou zahodil lahev od piva.“ *pohladí Lawrence po tváři*
„Za třicet let se o ty střepy fatálně pořeže batole. Tenhle“ – *přitiskne se Normanovi na hrud' a dráždivě jej hladí po prsou* – „svým vytrvalým užíváním antikoncepce vyhladil už celé dynastie. A ty, Frederiku...“ *přejdou k Freddyemu, položí mu ruce na ramena, nevinně*
„nemusíme říkat, co jsi udělal ty, že ne?“

Frederik (*ví, že jde do tuhého – to je jeho skutečná noční můra*): „N-ne.“

Budoucí generace (*vrkají*): „Zabiješ pro nás, že ano?“

Frederik: „A-ano.“

Budoucí generace: „Hodný chlapec.“

Budoucí generace mizí ze scény. Frederik s úpěním složí hlavu na zem a zakryje si ji rukama. Pak táhle, zoufale zakvičí a jeho kvikot přejde do jeho trademarkového „ááárggh“, kterým probudí ostatní ze štronza. Spolu s tím se postaví a podívá se na své spolužáky, kteří se dívají na něho. Pak se Lawrence podívá na Normana a výrazně kývne hlavou. Norman odhodlaně kývne zpátky a pak kývne na Rosemary. Rosemary kývne na souhlas, všichni se podívají na diváky a rozhodně odkývnou pátrací akci.

Zaduní Grieg. Ta část skladby, která byla prve násilně utnuta. Je to asi minuta hudebního pandemonia, během kterého studenti zuřivě pobíhají po scéně. Propuká pátrací chaos, studenti lezou pod stoly, obracejí židle, koukají za krb, někdo může i seběhnout ze scény a vlézt divákům do tašek. Na konci skladby jsou tři dramatické tečky. V první tečce vběhne na scénu Elvíra ve své masce a dva studenti se na ni s hrůzou v očích přilepí zleva (Freddy, Norman). V druhé tečce se na Elvíru zbývající dva studenti přilepí zprava (Rosemary, Lawrence). Ve finální, nejdramatičtější tečce si Elvíra sejme masku (s posledním tónem odhaluje obličej). Skladba končí a studenti s ohromeným „ááách“ odvrátí tváře.

Elvíra chytá Huga za nohu a táhne ho pryč, ještě rychleji a hulvátštěji než předtím. Studenti si stoupnou do formace, ve které byli na konci třetího dějství (Freddy, Norman, Rosemary, Lawrence).

Frederik: „Musí to být ona. Protože... nikdo jiný tady přece není! Prohledávali jsme to tu celý den...“

Lawrence: „Freddy má recht... nikdo tady není...“

Rosemary: „Nikdo... kromě nás...“

Frederik: „Ale nikdo z nás to přece být nemohl... ne?“

Studenti štronzo. Na scénu vstupuje Johann povědět divákům něco zajímavého. Tentokrát by si studentů neměl vůbec všimnout.

Johann (*antiklimaticky, co se děje na jevišti ho nezajímá*): „Chcete vědět, jak jsem umřel já? Tak já vám to řeknu. To vám bylo někdy v květnu... Ne, v červnu! V červnu... Zrovna se otevírala nová železnice v Berlíně. To víte, že jsem se byl podívat! Na takovém mostě pěkným jsme stáli a koukali se, párky tam byly a pivo... a takový ty, no, jak se jim říká, takový ty malý okurky, znáte to?... Ne? To je jedno. No a pode mnou si to fičel ten vlak, že... Jenže pak se něco pokazilo, na kolejích uvízli nějakí lidi a teď co s nima? Přehodit vyhýbku? No jo, jenže na druhé koleji těch idiotů bylo dvakrát tolik! Tak co s tím! A všichni křičí, jak si to do nich ten vlak šine, panika, děs... A pak to někoho napadlo. ‚Hod’te tam tlusťocha!‘, zakřičel kdosi. Pak už slyším jen: ‚seš hrdina, špeku!‘ a někdo do mě strčil. Co já jsem mu na to jenom řekl? No, něco ve smyslu: ty debiléééa pak mě to prostě sešmelcovalo. Ani nevím, jestli jsem ty lidi zachránil... Nejsou to zrovna dobrá poslední slova, ‚ty debile‘, to ne, no. To ode mě nebylo moc duchaplné. Možná proto si mě nikdo nepamatuje? To kdybych řekl něco velkého, jako Grieg nebo Kant, to by všichni věděli, kdo je to Johann Kašpar Schmidt! Co to ten Kant vlastně tenkrát řekl? Co to jen bylo?“

Johann zamyšleně opouští scénu. Míjí se přitom s Dívkou s kartónem, která s koketním úsměvem divákům odhaluje, že začíná noc druhá.